

det Vigtigste for os vil være at fiksre os en Forbindelse over Belterne saa længe som muligt, dels for at kunne bryde frem igjen i denne Retning, dersom det heldige Tilfælde skulde indtræde, at vi kunne gjøre noget Saadant — hvad jeg dog ikke tror, man tør stole paa — og dels og væsentligst for under uheldige Forhold at kunne føre saa meget som muligt af Hæren over til Sjælland for at samle den der. De Foranstaltninger, som man vilde træffe i den Anledning, nemlig Befæstningsanlæg ved Korsør og Nyborg og en Flaadestation ved Agerøssund, anser jeg for at være i fuldeste Maal nødvendige, thi naar vi ikke have Skibe til at hjælpe med til at dække en saadan Overgang, saa vil den vistnok ikke kunne iværksættes, og for at Skibene skulle kunne være der, er det nødvendigt, at der maa være et Tilflugtssted, hvor de kunne ty hen, og hvor de dels kunne have deres Kulbeholdning og dels kunne ligge nogenlunde sikkert. Jeg kan altsaa ikke være enig med den sidste ærede Taler, naar han troede, at vi godt kunde styde Befæstningen af Agerøssund ud i Fremtiden, indtil Flaaden blev stærkere udviklet. Jeg tror, at vi strax maa træffe de Foranstaltninger, som ere nødvendige — og som navnlig foreligge i Regjeringens Forslag — for at fiksre os et Tilflugtssted for de Skibe, som vi maatte have til vor Naadighed i Belterne, saa at de i det Mindste kunde have et Sted, hvor de kunde ty hen og være nogenlunde i Sikkerhed. Den øvrige Udvikling af Agerøssund i en større Udstrækning tror jeg nok vil kunne udsættes til et senere Stadium, nemlig indtil Marinens Materiel er blevet udviklet saa stærkt, at Marinen faar flere Skibe disponible til at kunne imødegaa større fjendtlige Foretagender med, eller under alle Omstændigheder, indtil Skibene blive løste derved, at Kjøbenhavn bliver befæstet saaledes, at Flaaden bliver gjort fri. Der er ogsaa et andet Punkt, som jeg sætter i første Række, men som jeg sprang over før, og det er naturligvis Udviklingen af Flaadens Materiel. Dette Punkt sætter jeg i første Række sammen med Søbefæstningen. Naar vi tænke os, at Sjælland var udsat for et Angreb og skulde forsvares, saa er det ganske vist, at vore Bestræbelser maatte gaa ud paa saa meget som muligt at forhindre en Landgang, men jeg tvivler meget paa, at det vilde blive muligt for os at forhindre en Landgang af en overlegen Fjende, naar han vilde sætte fuld Kraft paaa dette Maal. Fra det Dieblif af, da en saadan Landgang var iværksat, saa vilde Armeen, selv om vi havde hele vor Styrke samlet paa Sjælland, utvivlsomt blive trængt tilbage, og for yderligere at kunne yde et Værn for Landet, vilde det være nødvendigt at have en Reduite, hvor den kunde træffe sig hen, og denne Reduite kan efter min Overbevisning kun blive Kjøbenhavn. Jeg skal ikke komme ind paa, hvorledes Kjøbenhavns Befæstning kunde blive mulig i større eller mindre Udstrækning. Dette er

jeg ikke saa godt inde i, og det er desuden et Spørgsmaal, som ikke nu ligger for i Detaillen, men jeg skal fremhæve, at man jo i den nyeste Tid har saa mange Exempler paa — og der behøve vi ikke at se hen til Paris men blot til os selv — hvorledes man har kunnet forsvare sig ved en let Feltbefæstning. Jeg tror, at en befæstet Stilling foran Kjøbenhavn ikke blot vilde blive et Værn for Hæren men ogsaa for det Objekt, som det absolut maa blive Fjendens Bestræbelse at naae, nemlig Kjøbenhavn, og dertil kommer, at man ved at lægge Befæstninger her ved Kjøbenhavn, vilde kunne gjøre sikker Regning paa, at den Patriotisme, som tidligere bestandig har vist sig i den danske Nation, og som Kjøbenhavn ikke har undladt at vise, saavel for et Aarhundrede siden som i Begyndelsen af dette Aarhundrede, vilde vækkes og træde frem i en betydelig Grad. Der vil erholdes Kraft og Understøttelse her af ældre Mandstak, der har været uddannet, og af unge Kræfter, der vilde give sig hen og ville kunne bruges til Forsvar i en befæstet Stilling foran Kjøbenhavn paa en ganske anden Maade end i aaben Mark paa et eller andet Sted i Landet. Dertil kommer, at naar vi komme til Pointen, naar det kommer til den egentlige Belejring, som i saa Fald staar for Døren, udfordres der ikke alene en ganske betydelig Arbeidskraft til Jordarbejde, til Bygning og Pallisadering, til Skandsbygning og meget Andet, som ingen Stad kan yde i saa fuldt Maal som Kjøbenhavn, men der behøves endvidere tekniske Værksteder, saavel i den ene som i den anden Retning. Man vil ingen Steder kunne faae dem saaledes som her ved Kjøbenhavn, og endelig kommer til Sidst det, som for mig er det Vigtigste, nemlig at saaledes som Alting er koncentreret her i Hovedstaden, tror jeg, at dens Forsvar har en saa stor Betydning, at vi maa lægge Vægt derpaa og ikke se hen hverken til Provindsen eller — jeg vil ikke sige — smaalig Saloufi i mange Henseender, men vi maa være enige om, at det maa være hele Landets Be og Vel om at gjøre, at søge at holde Hovedstaden saalænge som muligt.

Sjøndt jeg ikke i det Hele gjerne vil komme ind paa Detailler, er der dog et eneste Punkt, jeg vil tillade mig særligt at omtale. Det kunde synes underligt, at jeg netop vælger det, da det er et Punkt, der ligger udenfor mit Omraade og mere maa angaa Søværnet; det er nemlig de flydende Forter. Der er talt Saameget om flydende Forter og den Nytte, de kunne gjøre, ja, endog den sidste ærede Taler troede at der kunde være Omstændigheder, hvor de virkelig kunde være til Nytte. Dette Sidste tør jeg ikke benegte. Men jeg tror ikke, at disse Tilfælde ere mange, og sjøndt ikke Sagmand i den Retning, er der nogle Bemærkninger, der have trængt sig frem hos mig som saa slaende, at jeg aldrig turde tilraade Bygningen af flydende Forter paa det Sted, hvor